

labod

NOVO MESTO, 12. NOVEMBER 1975* LETO V., ŠT. 3-4

srednjeročni načrt in plan za 1976

Dopolnitev srednjeročnega načrta OZD „LABOD“ Novo mesto narekujejo predvsem:

1. Priključitev OZD TIP-TOP Ljubljana, ki bo pravno in finančno izvršena s 1. 1. 1976.
2. Priključitev DO ROG Novo mesto, ki je bila pravno in finančno izvedena že s 1. 10. 1975.
3. Družbenopolitična stališča do bodočega razvoja gospodarstva na osnovi ustavnih norm (povezovanje proizvodnje in trgovine, obvladovanje proizvodnega procesa znotraj reprodukcijskih celot, družbeno planiranje itd.).
4. Trenutni gospodarski položaj v državi, ki se zaradi svetovne recesije in notranjih težav močno odraža v pasivni izvozni bilanci, v hitrem naraščanju cen, nelikvidnosti gospodarstva, v preveliki splošni potrošnji v primerjavi z

rastjo družbenega proizvoda itd.

5. Že sprejeti stabilizacijski programi, ki jih je potrebno prilagoditi novim razmeram (povečanje zaradi priključitve) v podjetju in izven njega.

Srednjeročni načrt razvoja 1976-1980 in plan za leto 1976, dopolnjujemo in sestavljamo v času, ko na eni strani uveljavljamo prvine združevanja dela in sredstev na samoupravnih osnovah, na drugi strani pa nas pestijo gospodarske težave, v katere smo zašli zaradi neuskajenosti med proizvodnjo in potrošnjo, med izvozom in uvozom itd., za kar so vzroki tako v sistemskih rešitvah kot v neodgovornem obnašanju gospodarskih in negospodarskih dejavnikov.

Prav zaradi tega je neobhodna kritična ocena dosežanj prakse, stanja, v katerem se nahajamo, in realnost mere pri zasnovah načrta razvoja 1976 do 1980.

Izhajati moramo iz: projekcije razvoja tekstilne industrije Jugoslavije do leta 1985; srednjeročnega programa razvoja tekstilne industrije Slovenije 1976 do 1980; problematike proizvodnje in zlasti iz potreb in absorpcijske sposobnosti domačega in tujega tržišča za proizvodne skupine našega programa.

POLOŽAJ TEKSTILNE INDUSTRIJE

Zaposlenost:	1970	1974	Index
industrija in rudarstvo	1,423,356	1,738,732	122,2
tekstil. industrija	226,148	274,755	121,5

Udeležba tekstil. industrije v strukturi industrije in rudarstva:

	15,9	15,8	99,3
v skupnem dohodku	10,1	9,3	92,0
porabljena sredstva	9,5	8,5	89,4
dosežen dohodek	11,8	12,0	101,6
zakonske in pogod. obveze	8,7	12,0	137,9
dohodek za razdelitev	12,4	13,1	105,6
ustvarjanje skladov	10,9	11,9	109,2
povprečno koriščenje osnov. in obratnih sredstev	12,3	11,4	92,7
skupne zaloge	15,1	14,0	92,7
poslovna sredstva	9,1	7,5	82,4

Koeficient obračanja:

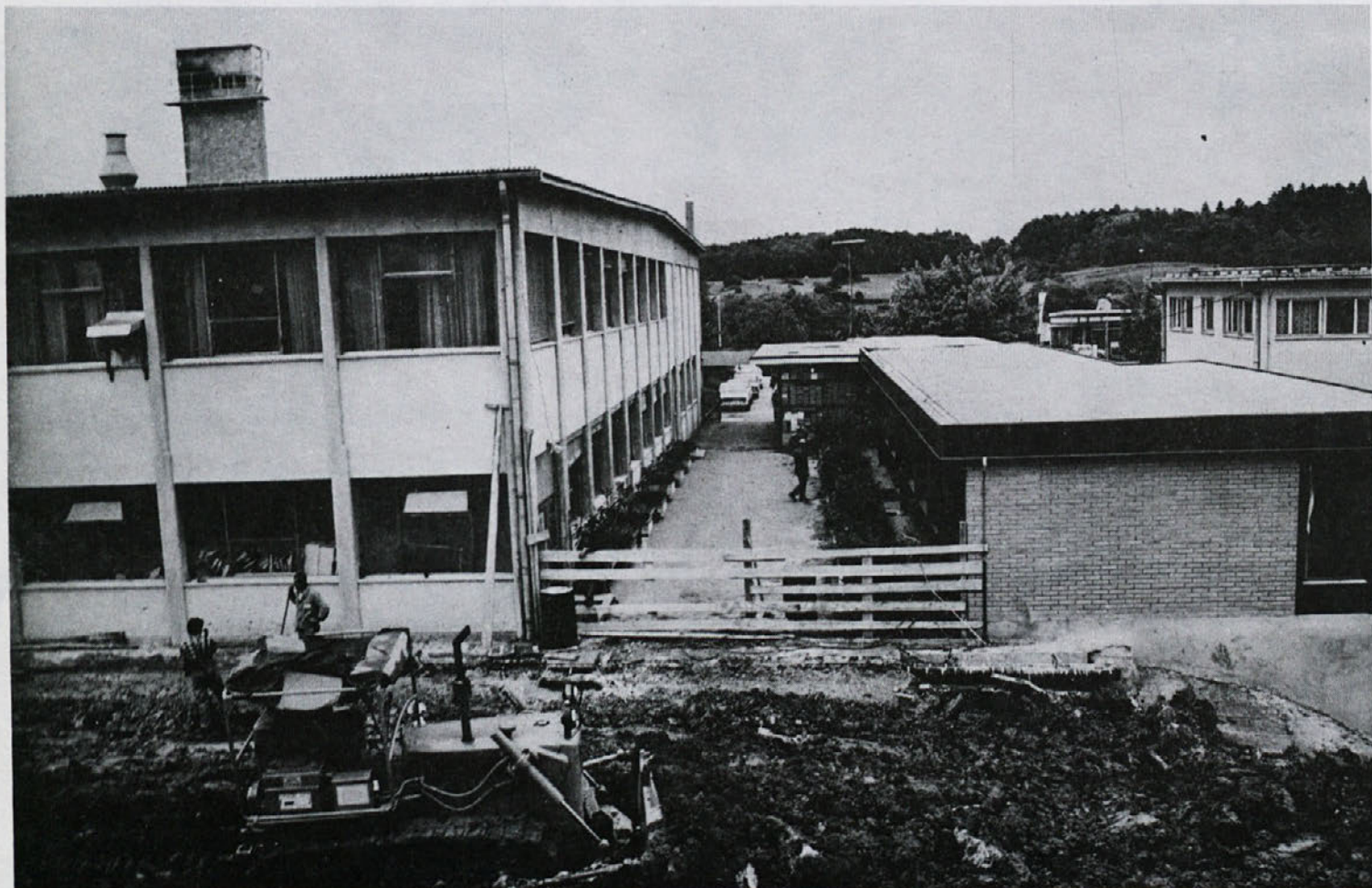
industrija in rudarstvo	3,79	4,61	121,6
tekstilna industrija	2,54	3,60	120,5

Ekonomičnost:

industrija in rudarstvo	1,38	1,31	94,9
tekstilna industrija	1,47	1,44	98,0

Rentabilnost: (dohod.: ang. sred.):

industrija in rudarstvo	0,367	0,339	92,4
tekstilna industrija	0,455	0,454	99,8

V maju letošnjega leta je bila takale: danes pa je nova stavba že skoraj gotova.

Pogled na šivalnico v Delti, v kateri so prvi v naši tovarni uvedli viseči sistem

Osebni dohodek na pogojno nekvalificiranega delavca v letu 1974:

	1974	Odstopanje od povprečja OD v gosp.
tekstilna industrija	2,276	- 15,6
lesna industrija	2,511	- 5,6
kovinska industrija	2,511	- 5,6
elektroindustrija	2,339	- 12,1
papirna industrija	3,129	+ 17,6
trgovina na malo	2,754	+ 8,5

Razmerje delitve dohodka v tekstilni industriji leta 1973 na osebne dohodke in sklade je 73:27 ali 3,843,000.000 din; razmerje je tako kot v gospodarstvu, čeprav so bili osebni dohodki na pogojno zaposlenega za 14,5 % pod povprečjem.

Dosežena proizvodnja konfekcije v Jugoslaviji:

v 000 m ²	1965	1970	1974	Index 70/74
konfekcija perila	57.235	85.588	95.178	111,2
konfekcija oblek	38.871	51.812	84.271	162,6
proizvodnja na prebivalca v m ²	1965	1970	1973	
perilo	2,94	4,20	5,39	
obleke	2,00	2,54	3,86	
Skupaj:	4,94	6,74	9,25	

Izvoz:

Izvoz konfekcije je rasel v letih 1965-1974 po stopnji 17,4 %. V tem izvoz v obliki dodelave 34,7 % in klasični izvoz 10,2 %.

Regionalna usmerjenost izvoza:

	1970	1974	I. - VII. 1974	I. - VII. 1975
konvertibilno področje	81,1	74,5	74,8	57,0
klirinško področje	18,9	25,5	25,2	43,0

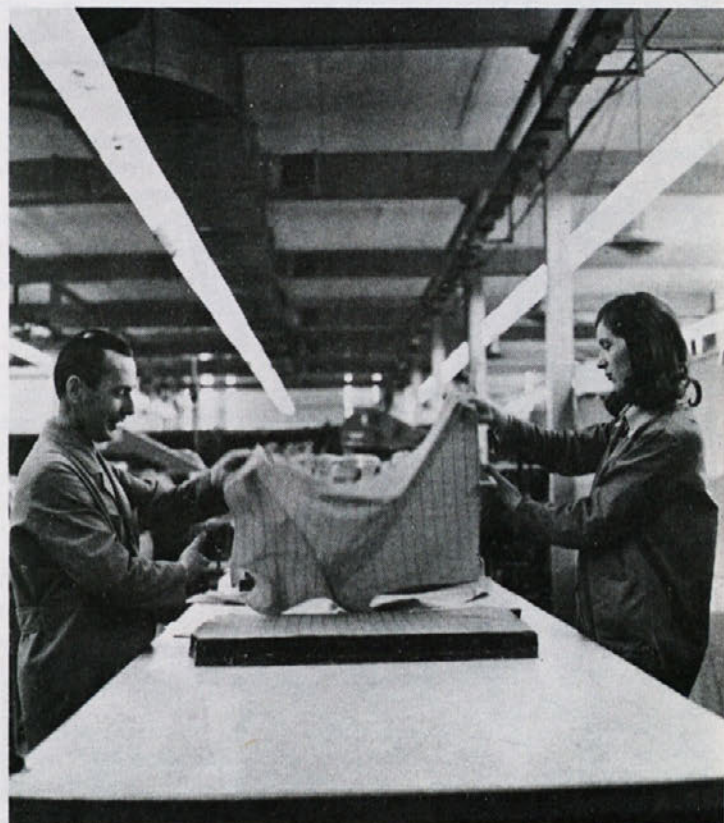
Udeležba tekstilne industrije v izvozu in uvozu ter vpliv na izvozno-uvozno bilanco v letu 1975 se kaže v naslednjem:

Izvoz:

proizvodi industrijskih vej	januar - julij 1974	1975	v milij. din Index
črna metalurgija	2047	1520	74,3
barvna metalurgija	5554	4582	82,5
industrija nekovin	690	906	131,3
metalna industrija	5099	7136	139,9
ladjedelnštvo	2828	2653	93,8
elektroindustrija	2836	3376	119,0
kemijska industrija	4209	4372	103,9
lesna industrija	3539	2395	67,7
industrija papirja in celuloze	724	535	73,9
tekstilna industrija	2997	3449	115,1
industrija usnja in obutve	1854	2312	124,7
prehrambena industrija	1013	951	93,9
tobačna industrija	470	905	192,6
ostale panoge	743	992	133,5
Industrija	34603	36084	104,3

Uvoz:

črna metalurgija	4504	7860	174,5
barvna metalurgija	429	304	75,2
industrija nekovin	1496	1458	97,5
metalna industrija	17345	24366	140,5
ladjedelnštvo	1274	714	56,0
elektroindustrija	2947	4163	141,3
kemijska industrija	9318	10879	116,8
lesna industrija	1138	735	64,6
industrija papirja in celuloze	1481	1485	100,3
tekstilna industrija	5761	4357	75,6
industrija usnja in obutve	587	483	82,3
prehrambena industrija	3120	3519	112,8
industrija tobaka	16	65	406,3
ostale panoge	10283	10730	104,3
Industrija	63399	73918	116,6

Veliko kilometrov prehodijo polagalci ob polagalnih mizah pri vsakodnevnem delu. Detajl iz krojilnice v TOZD Libna v Krškem

IZVOZ TEKSTILNE INDUSTRIJE

v milij. din

Naziv proizvoda	Struktura	I. - VII. 1974				Ostali kliring	Struktura	Skupno	I. - VII. 1975		
		Konvertibilno	IEZ	Konvertibilno	IEZ				Ostali kliring		
surovine	14,4	548	369	131	48	5,4	194	82	81	31	
predivo	14,5	553	241	302	10	14,0	505	81	411	13	
sukanec	0,9	36	36	—	—	2,0	73	57	16	—	
tkanine	18,9	722	243	433	46	19,3	696	156	509	31	
pazometrija	0,0	3	3	—	—	0,2	9	4	5	—	
konfekcija	15,3	584	331	253	—	24,3	879	377	500	2	
trikotaža	20,2	771	155	616	—	23,1	834	126	707	1	
preproge in pokrivala	11,4	436	43	391	2	5,9	214	33	158	23	
ostali tek. proizvodi	4,4	168	60	106	2	5,8	208	61	139	8	
Skupa:	100,0	3822	1481	2232	109	100,0	3612	977	2526	109	

UVOZ TEKSTILNE INDUSTRIJE

v milij. din

Naziv proizvoda	Struktura	I. - VII. 1974				Ostali kliring	Struktura	Skupno	I. - VII. 1975		
		Konvertibilno	IEZ	Konvertibilno	IEZ				Ostali kliring		
surovine	58,8	4371	2770	925	676	44,5	2228	1305	733	190	
predivo	19,2	1427	1305	28	94	22,3	1116	1029	28	59	
sukanec	0,1	9	8	1	—	0,1	6	6	—	—	
tkanine	11,0	822	668	139	15	17,0	850	595	228	27	
pozometrija	1,8	134	112	11	11	3,3	166	136	10	20	
konfekcija	0,7	52	26	25	1	1,0	52	28	22	2	
trikotaža	1,8	131	101	28	2	2,3	115	85	24	6	
preproge in pokrivala	0,5	37	11	25	1	0,5	26	7	19	—	
ostali tekstil. proizvodi	6,1	455	406	44	5	9,0	453	394	56	3	
Skupaj:	100,0	7438	5407	1226	805	100,0	5012	3585	1120	307	

Na relaciji Novo mesto – Krško in obratno je vzpostavljena redna transportna linija za prevoz srjac iz TOZD Libna na likanje v Novo mesto.

NAČRT RAZVOJA TEKSTILNE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE DO LETA 1985 (ZIT)

Predvideno je, da bi bila letna stopnja rasti do leta 1985 sledeča:

celotni dohodek	5 %
produktivnost	4 %
zaposlenost	1 %
porabljena sredstva	3 %
dohodek	7,7 %
zakonske in pogod. obveze	3 %
osebni dohodki	3 %

Tako naj bi tekstilna industrija v letu 1975 v Jugoslaviji dosegla:

	v milij. din	
celotni dohodek (stalne cene)	83.240	% od CD
porabljena sredstva	46.798	56,4
amortizacija	2.582	3,1
dohodek	33.860	40,8
zakonske in pogodb. obv.	2.995	3,7
dohodek za razdelitev	30.865	37,1
a) osebni dohodki	12.514	15,0
b) za sklade	18.351	22,1

OPOMBA: Če so pod OD mišljeni neto osebni dohodki, je razmerje delno sprejemljivo, sicer sploh ne, saj je delitev 40 % za OD in 60 % za sklade nevzdržna.

ZDRAVKO PETAN

Na razgovoru v TOZD Ločna je bilo živo. V razpravi so delavci tov. Popitu odkrili precej problemov.

france popit med nami

17. oktobra sta našo tovarno obiskala predsednik CK ZKS France Popit in član IK CK ZKS Franc Šali.

Po razgovoru z vodilnimi delavci podjetja sta se gosta s predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupščine Novega mesta udeležili tribune z dopoldansko izmeno delavcev v TOZD Ločna.

Naši predstavniki samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij so goste seznanili z gospodarskim položajem TOZD, z uspehi in problemi na področju samoupravne organiziranosti in delovanjem družbenopolitičnih organizacij. Nakazali so tudi probleme, ki jih imamo v Novem mestu na področju družbenega standarda: večerno šolanje in srednješolstvo, neurejeno otroško varstvo, zdravstvo, programiranje stanovanjske izgradnje za mlade samske delavce itd. Tudi delegatski sistem, predvsem v interesnih skupnostih, še ni zaživel, delavci porabniki smo še vedno v podrejenem položaju v primerjavi z izvajalcem pri investicijskem programiranju potreb, ki služijo širokim potrebam delovnih ljudi. Več kritičnih pripomb je bilo izrečenih tudi na račun urbanističnega planiranja in preslabega vpliva občinskih družbenopolitičnih organizacij in strokovnih služb v skupščini na hitrejšo reševanje problemov, ki so za delavce zelo pereči.

Tov. Popit je pozorno sledil razpravi in se tudi sam vključil

vanjo. Dejal je, da je z dosežki naše tovarne zelo zadovoljen, da se vidi, da kolektiv ve, kaj hoče, zato dosega tako velike uspehe kljub težavam, ki tarejo naše gospodarstvo, posebno še tekstilno industrijo. Pohvalil je tudi naš pristop k reševanju predimenzirane konfekcije na Dolenjskem. Izrazil je željo, naj bi naš kolektiv prevzel pobudo za povezovanje s surovinsko bazo in za ureditev dohodkovnih odnosov med izdelovalci blaga, konfekcijo in trgovino. S takim povezovanjem bi konfekcijske tovarne lahko usmerjale proizvajalce tkanin in predvsem vplivale na kvaliteto domačih surovin, kar bi bistveno vplivalo na zmanjšanje uvoza surovin, ki je sedaj sorazmerno velik.

Glede problemov, ki jih imamo zaposleni na področju družbenega standarda, pa je tov. Popit dejal, da imamo škarje in platno v svojih rokah. Ko pridejo interesne skupnosti vsako leto s programi pred zboro, programi pa so finančno ovrednoteni, je naša dolžnost, da jim jasno povemo, za kaj bomo združevali sredstva oziroma katere investicije v programu podpiramo in katere lahko odložimo. Naš vpliv in naše zanimanje morata biti mnogo večja, če hočemo, da nam ne bodo drugi ponujali svojih programov, na katere bomo imeli pripombe takrat, ko bodo že uresničeni. Tudi delegatom v interesnih skupnostih in občinski skupščini moramo povedati svoje stališče in od njih zahtevati, da ga posredujejo v skupščinah.

Razgovor, ki je trajal polni dve uri, nam je dal precej napotkov za naše nadaljnje samoupravljalško delo.

klubi samoupravljalcev tudi v sloveniji

Sklep 8. kongresa ZSS nas obvezuje, da tudi v Sloveniji ustanovimo klube samoupravljalcev. Osnovni namen klubov samoupravljalcev je predvsem ta, da bi 680.000 samoupravljalcem, kolikor jih dela v Sloveniji, omogočili izmenjavo samoupravljalške prakse, jo poglobljali in dopolnjevali z izhodišči nove ustave, sklepov 10. kongresa ZKJ in 8. kongresa ZSS ter našo prakso.

Tako si bomo delavci samoupravljalci v teh klubih, ki bodo organizirani po občinah, izmenjali izkušnje iz različnih podjetij in opozarjali na težave ali odpore, ki jih doživljajo pri svojem delu. Vsekakor pa v teh klubih ne more biti prostora za tiste, ki poskušajo kakorkoli ovirati delavsko samoupravljanje.

Druga pomembna naloga klubov bo skrb za izobraževanje samoupravljalcev. Nemogoče si je zamišljati dobre samoupravljalce, če jih prej ne bomo usposobili. Prednost bodo imele naslednje teme: Samoupravljanje iz prakse in za prakso; Gospodarjenje z ustvarjenim dohod-

kom v TOZD in delovni organizaciji; Humanizacija človeških medsebojnih odnosov; Medsebojna povezanost in sodelovanje samoupravnih teles in družbenopolitičnih organizacij. Torej bo tudi izobraževanje prilagojeno praksi in ne le teoriji, katere ne bo mogoče razumeti.

Tretja pomembna naloga klubov bo na področju svetovanja in strokovne pomoči delavcev. To svetovanje je zamišljeno tako, da bo v okviru kluba organizirana skupina strokovnjakov, ki bo pomagala urejati normativno samoupravno dokumentacijo v podjetjih, ki bo delavcem tudi tolmačila njihove pravice in dolžnosti in jim pomagala, kadar bodo le-te okrnjene.

Zaželeno je, da bi imele vse TOZD ali vsaj delovne organizacije na posebnem mestu zbrano vso samoupravljalško dokumentacijo (najbolj primerne bodo knjižice), kjer bo imel vsak delavec dostop do nje. Tako zbrana dokumentacija bo resnično velik prispevek pri delu samoupravljalcev, zapolnili bodo tudi praznino, ki sedaj zija na tem področju.

To je le nekaj nalog, ki so predvidene v začetni fazi delovanja klubov. Če se bomo resno zavzeli, bo ta klub v veliko korist nam samoupravljalcem.

Že v tem mesecu bomo na zborih delovnih ljudi v vseh TOZD in skupnih službah razpravljali o samoupravnem sporazumu o ustanovitvi in delovanju klubov samoupravljalcev v občini ter izvolili svojega delegata v najvišji organ kluba, v skupščino. Takoj ko zbori sprejmejo sporazum, je vsak delavec član kluba.

LOJZKA POTRČ

stabilizacija tudi pri bolniški

Regionalna zdravstvena skupnost Novo mesto, ki jo sestavljajo občine Novo mesto, Trebnje, Črnomelj, Metlika in Krško, že nekaj mesecev letošnjega leta ugotavlja, da bolniški stalež neprestano raste, s tem pa seveda tudi stroški zdravstvene skupnosti. Ker po resoluciji in družbenih dogovorih ne smemo stopnje prispevka za zdravstveno varstvo v letu 1975 povečati več kot za 15 %, je nastal v zdravstveni regionalni skupnosti že precejšen primanjkljaj; ne vemo, kako in s čim ga bomo pokrili.

Zdravstvena skupnost ne more več predpisati dodatnega prispevka delovnim organizacijam, kot so to delali do sedaj za pokritje primanjkljaja, torej nam ostanejo le naši neto OD.

rekli so:

ŠPORT IN NOSEČNOST
— dr. D. B.

Treba je ovreči običajno mišljenje, da se morajo nosečnice izogibati telesnih naporov. Na nedavnem posvetovanju je ginekolog Gyule Erdelyise iz Clevelanda poročal: „Na olimpijskih igrah leta 1956 so tri dobitnice zlate kolajne bile noseče. Ne vem, zakaj bi bilo škodljivo, če se nosečnica ukvarja s športom do zadnjega meseca nosečnosti. Dokazano je celo, da tiste nosečnice, ki se ves čas nosečnosti ukvarjajo s športom, mnogo lažje rodijo.“

Za ilustracijo navajamo podatke za leto 1974, ki jih je pripravilo društvo zdravnikov regionalne zdravstvene skupnosti:

- v letu 1974 je bilo 628.929 dni izostanka zaradi bolniške;
- vse leto ni delalo povprečno 2009 zaposlenih;
- tako velik izpad pa stane zdr. skupnost 1.512.881,685 S. din, in to samo za tiste, ki bolujejo nad 30 dni;
- za stalež do 30 dni je plačalo naše gospodarstvo še nadaljnjih 2.521.469.465 S. din;
- samo nadomestila OD so v lanskem letu stala zdravstveno skupnost in gospodarstvo 4.034.351.150 S. din.

Pri tem pa niso všteti še vsi drugi stroški zdravljenja in izgub, ki jih ima gospodarstvo zaradi tako velike odsotnosti delavcev z dela.

Za denar, ki smo ga porabili v enem samem letu, bi lahko npr. zgradili toliko vrtcev v vseh petih občinah, v katerih so bila ta sredstva porabljena, da bi bilo popolnoma rešeno otroško varstvo predšolskih otrok. Še in še bi lahko naštevali, kaj vse bi lahko pridobili za te milijarde. Seveda ne mislimo, da bomo bolniške kar naenkrat odpravili, trdno pa smo prepričani, da bi jih lahko zmanjšali. Če bi zmanjšali samo za 0,5 % tistih do 30 dni, bi gospodarstvu prihranili kar približno 415 milijonov.

Takoj moramo dodati, da se bodo te številke bistveno povečale v letošnjem letu, ker so se zvišali OD, stroški zdravstva in bolniških dni je še več.

Ob teh številkah je prav, da se zamislimo in ukrenemo vse, da bi stalež znižali.

Regionalna zdravstvena skupnost je zadolžila vse občinske zdravstvene skupnosti, da temeljito proučijo stanje na svojem področju in predlagajo konkretne ukrepe, da se bolniški stalež zmanjša.

Navajamo nekaj sklepov občinske zdravstvene skupnosti Novo mesto:

1. Vse TOZD morajo narediti analizo bolniškega staleža in jo obravnavati na vseh družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih v TOZD ter predlagati določene ukrepe za znižanje. Razmišljajo naj tudi o možnostih uvedbe laične kontrole, ker opažamo, da se odstotek staleža zelo dvigne ob raznih sezonskih delih (žetev, košnja, trgatve itd.).

2. Zdravniki v splošni zdravstveni službi morajo biti enotni pri dajanju staleža, da ne bo selitev od enega zdravnika do drugega.

3. Izplačila nadomestil OD se s 1. 1. 1976 prenesejo iz strokovne službe socialnega zavarovanja na delovne organizacije, tako da bo vsaj enkrat na mesec povezava z bolnim delavcem in delovno organizacijo.

To je le nekaj sklepov, ki so pomembni tudi za nas.

Sedaj si oglejmo, kakšno je stanje bolniškega staleža v TOZD v zadnjih devetih mesecih leta 1975 in primerjavo z letom 1974 na spodnji tabeli!

Iz pregleda lahko ugotovimo, da imamo mi precejšen delež pri negativni bilanci zdravstvenega varstva. Zaskrbljujoče visok odstotek je v TOZD Delta in TOZD Libna, medtem ko se v Novem mestu le počasi zmanjšuje. Libna in Delta pa sta precej nad občinskim povprečjem.

Predlagamo družbenopolitičnim organizacijam in samoupravnim organom, naj skupaj z zdravstveno službo naredijo temeljno analizo bolniškega staleža po TOZD in sprejmejo ukrepe za zmanjšanje. Zavedati se moramo, da ta akcija ni namenjena resnično bolnim ljudem, pač pa tistim, ki iz kakršnihkoli razlogov izkoriščajo pravice zdravstvenega varstva, niso pa do tega upravičeni. Da take poiščemo, je naša pravica in dolžnost, saj vse nas prizadenejo pri delitvi dohodka.

LOJZKA POTRČ

sindikalna odličja

Na svečani razširjeni seji občinskega sindikalnega sveta Ptuj so najzaslužnejšim sindikalnim delavcem podelili srebrni znak sindikatov. Ob tej priložnosti je Janko Bezjak, predsednik občinskega sindikalnega sveta, poudaril, da je srebrni znak sindikatov le skromno priznanje vsem tistim, ki so s svojim delom pomagali graditi sindikalno organizacijo.

Uvodnemu govoru je sledil kratek kulturni program. Nato je petdeset sindikalnih delavcev in sedem osnovnih organizacij prejelo srebrni znak sindikatov.

Srebrni znak sindikatov so prejeli trije člani TOZD Delta, in sicer: Tomo Benkovič, Franc Čeh in Ivčetič Cirila ter organizacija Labod – TOZD Delta.

M. PIGNAR

naš prvi nastop

Recitatorska skupina je z recitalom Ivana Kranjca „Borba – izgradnje – svoboda“ sodelovala na kvizu vojakov iz garnizona Bršlin. To je bil tudi prvi nastop kulturne skupine pred širšim občinstvom. Trema, ki jo je bilo na začetku precej, je kmalu minila. Zelo smo bili veseli, še bolj pa presenečeni, ko smo zvedeli, da so naš recital uvrstili med štiri najboljše kulturne točke in smo tako bršlinski garnizon zastopali na regionalnem tekmovanju 30. oktobra v domu JLA v Novem mestu.

Kako smo se uvrstili, še ne vemo, kajti posamezne točke bodo izbrane v Ljubljani za republiško in hkrati tudi za zvezno tekmovanje.

Za začetek dela skupine je to vsekakor lepo priznanje.

TOZD	Bol. do 30 dni		Bol. nad 30 dni		Nega dr. člana		Porodniška		Bolniška br. z porod.		Skupna porod. z bolniško	
	1974	1975	1974	1975	1974	1975	1974	1975	1974	1975	1974	1975
"LOČNA"	3,31%	2,27%	0,89%	1,07%	0,82%	0,95%	5,39%	4,58%	5,02%	4,29%	10,41%	9,37%
"LIBNA"	3,99%	3,66%	0,86%	0,80%	0,37%	0,54%	5,24%	7,03%	5,22%	5,00%	10,46%	12,03%
"DELTA"	3,90%	4,53%	2,08%	1,05%	0,51%	0,46%	3,67%	4,21%	7,21%	6,04%	10,16%	10,66%
"S K S"	2,55%	2,23%	1,49%	1,90%	0,32%	0,36%	1,59%	0,70%	4,06%	4,49%	5,86%	5,19%

poziv sveta zveze sindikатов

Na 4. seji 16. oktobra letos, je svet Zveze sindikatov Jugoslavije obravnaval aktualne probleme gospodarske stabilizacije in neposredne naloge sindikatov v akciji za povečanje produktivnosti dela. Svet ZSJ je sprejel predsednikovo poročilo in poziva vse organizacije, vodstva in organe sindikata, naj povsod, kjer delujejo, ugotovijo konkretne rezerve za povečanje produktivnosti dela in ekonomičnosti poslovanja, nato pa naj skupaj z organi samoupravljanja in z drugimi organi ukrepajo za povečanje produktivnosti in dohodka.

Produktivnost dela v zadnjih letih počasneje narašča, kar se je pokazalo zlasti letos. Nujno je, da s še bolj široko akcijo takšno težnjo obrnemo v korist povečanja produktivnosti v širšem smislu in v povečanju družbenega dohodka.

Zaostajanje rasti produktivnosti dela pri nas ni posledica tehnične ravni opreme in opremljenosti dela, temveč je posledica pomanjkljivosti v splošni družbeni organiziranosti in v slabosti organizacije dela in poslovanja. Velike rezerve za povečanje dohodka so v organiziranju združenega dela na vseh ravneh po načelu dohodkovnih odnosov in v usklajevanju tehnično-tehnološke organizacije s temi odnosi.

Akcijo za večjo produktivnost v naslednjem obdobju je treba nujno povezati z izdelavo samoupravnih in družbenih načrtov in sporazumov o združevanju dela in sredstev v reprodukcijske celote.

Svet ZSJ poudarja potrebo po okrepljeni družbeni akciji sindikatov, organov samoupravljanja in vseh družbenih dejavnikov za ukrepanje v tekoči ekonomski politiki, s katerim bodo spodbujali:

- hitreje naraščanje produktivnosti in ekonomike dela v vseh organizacijah združenega dela;
- hitreje združevanje dela in sredstev ter graditev samoupravne organizacije združenega dela;
- odpravljanje prevelikih razlik v ustvarjenem dohodku na delavca (petkrat, desetkrat in celo do dvajsetkrat med organizacijami, ki poslujejo pod enakimi pogoji;

- boljše in popolnejše izkoriščanje kapacitet in razpoložljivih sredstev;
- odpravljanje vzrokov za velike zaloge, neporavnane račune in nelikvidnost;
- racionalne in družbeno potrebne naložbe.

Težišče akcije sindikatov v temeljnih organizacijah združenega dela naj bo na iskanju konkretnih rešitev,

katerih izvedba bo povečala produktivnost dela. Sindikati se bodo še naprej zavzemali za to, da se:

- hitreje izoblikujejo in uveljavijo stimulatívne oblike delitve po delu in delovnih rezultatih;
- trdno poveže naraščanje osebnih dohodkov in vseh oblik porabe z naraščanjem produktivnosti in dohodka;
- vodi stalen in vztrajen boj proti vsem oblikam nedelavnosti in nediscipline;
- odkriva in izkorišča vse druge rezerve za povečanje produktivnosti in dohodka;
- nasprotuje vsem, ki s svojim ravnanjem ali odporom otežkočajo to akcijo.

Svet ZSJ poudarja, da je treba akcijo sindikatov v boju za večjo produktivnost in ekonomičnost dela najtesneje povezovati s hitrejšim uresničevanjem družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov o pridobivanju in delitvi dohodka - zlasti z izdelavo osnov in meril za individualno delitev po delu in delovnih rezultatih ter materialno stimulacijo v vseh temeljnih in drugih organizacijah združenega dela.

Organizacije sindikatov in organi samoupravljanja naj zagotovijo tudi takšne spremembe, s katerimi se bo z osebnim dohodkom spodbujalo delo, delovne rezultate, produktivnost, racionalizatorstvo, inovacije in iznajditeljstvo. Prav tako je nujno, da se merjenje delovnih rezultatov razširi na čimvečje število delavcev, da bodo vanj zajeti tudi organizatorji proizvodnje in kadri v skupnih službah, saj se bo s tem povečal tudi njihov interes za večjo produktivnost dela in za večji dohodek.

Proučevanje rezultatov produktivnosti in poslovanja bodo sindikati organizirali po panogah in grupacijah sorodnih proizvajalcev na podlagi primerjalnih kazalcev o poslovnosti. Z rezultati naj bo seznanjen vsak delavec, da mu bodo jasni ne le vzroki za morebitno manjšo proizvodnjo, izgubljen dohodek, manjši obseg sredstev za akumulacijo, za osebne dohodke, za skupno porabo itn., temveč da mu bodo znani tudi načini za izboljšanje stanja.

pred letnimi skupščinami sindikata

V 22. členu statutarnega dogovora o organiziranosti in delovanju zveze sindikatov v SR Sloveniji in med najvišjimi organi osnovne organizacije sindikata je poleg članskega sestanka in občnega zbora tudi letna skupščina, ki jo sestavljajo vsi člani sindikata.

Letne skupščine osnovne organizacije sindikata se po statutarni zahtevi sestanejo vsako leto najpozneje do konca januarja. Na njej člani sindikata ocenijo dejavnost sindikata enoletnega obdobja; po potrebi sprejmejo spremembe in dopolnitve sindikalnih pravil; sprejmejo finančni načrt in poročilo; določijo delovni načrt sindikalne dejavnosti za naslednje leto; obravnavajo druga pomembna področja.

Letošnje skupščine sindikalnih organizacij v TOZD so še posebnega pomena, saj smo sredi vsestranskih prizadevanj za čim bolj dosledno uresničevanje ustavne vsebine samoupravljanja, za čim večjo učinkovitost ukrepov na področju gospodarske stabilizacije in v središču naporov za dejansko uveljavitev sindikata v njegovi novi ustavni vlogi. Letne skupščine osnovnih organizacij sindikata je zato potrebno temeljito pripraviti v vsebinskem in organizacijskem pogledu in se pri tem izogniti sleherni površnosti, podcenjevanju in drugim oblikam neodgovornega ravnanja.

Izvršni odbori osnovnih organizacij naj začno takoj s pripravami. Določijo in razdelijo naj si naloge. Vključijo naj tudi samoupravne organe, vodstva ZSM, ZK in poslovne organe TOZD.

Vsebinska in organizacijska priprava za letne skupščine OO pa mora obravnavati tudi konferenca sindikata na ravni podjetja. Tudi konferenca mora kritično oceniti svoje delovanje in sprejet načrt dela za naslednje leto. Dogovoriti se morajo tudi za pomoč pri pripravah na skupščine OO sindikata po TOZD.

Da pomagamo IO sindikata pri sestavljanju poročila, navajamo nekaj področij, ki naj jih zajame poročilo.

- Kaj je sindikat naredil pri razvoju samoupravljanja v TOZD.

- Kako je sindikat sodeloval v družbeni akciji za gospodarsko stabilizacijo.

- Kako so sindikati uresničevali svojo nalogo pri dogovaranju in programiranju skupne potrošnje.

- Kako je sindikat sodeloval pri sprejemanju notranjih aktov (statut, pravilniki, finančni načrt itd.).

- Kaj vse je naredila sindikalna organizacija pri izboljšanju delegatskega sistema.

- Kaj je OO storila na področju izobraževanja svojih članov in obveščanja.

- Druge ugotovitve o delu in problemih, ki so pomembne za kritično ocenitev delovanja OO in IO OO sindikata naj pripravijo pismeno poročilo, tako da bodo delegati lahko razpravljali na skupščini in seveda na podlagi ocene tudi pripravili konkreten program dela za naslednje obdobje.

Prosimo predsednike OO sindikata po TOZD in izvršne odbore, da se nalog za pripravo skupščin lotijo takoj in zelo temeljito.

naši mladinci v brigadah

Letos so sodelovali v MDB 4 mladinke in 1 mladinec; iz TOZD Ločne 2, iz TOZD Libne 2 in 1 mladinec iz skupnih služb, in sicer: Pavlin Jožica, TOZD Ločna, na rep. MDA Suha krajina 75; Konajzler Jelka, TOZD Ločna, na zvezni MDA Kozjansko 75; Zupančič Milan, skupne službe, na rep. MDA Brkini 75; Kržišnik Anica, TOZD Libna, na zvezni MDA Kozjansko 75; Selan Justina, TOZD Libna, na zvezni MDA Kozjansko 75.

Mladinske delovne akcije so oblika solidarnosti in šola samoupravljanja, zato smo prepričani, da je naša mladinska organizacija z našimi brigadirji veliko prispevala k razvoju nerazvitih področij.

Druženopolitične organizacije podjetja izrekamo javno pohvalo vsem 5 mladinkam in mladincu, ki so se v letošnjem letu udeležili mladinskih delovnih brigad.

tip- top včeraj

in danes

Prve zarodke podjetja TIP-TOP zasledimo 1952 z ustanovitvijo državnega obrtnega obrata „Krojaštvo“ v Šentvidu pri Ljubljani; poslovni predmet: izdelovanje moških, ženskih in otroških oblačil po meri. Leto kasneje se obrat preimenuje v Modna oblačila Ljubljana in se preseli iz Šentvida v Ljubljano. Leta 1955 so Modna oblačila razširila svojo dejavnost na izdelovanje težke moške, ženske in otroške konfekcije in na prodajo lastne konfekcije.

Obrtno podjetje se je še na prej intenzivno razširjalo in je 1961 spričo velikega obsega predmeta poslovanja spremenilo v „Modna oblačila“, industrija konfekcije oblačil. Tedaj je podjetje v industrijskih konfekcijskih obratih imelo industrijsko proizvodnjo, konfekcijo oblačil in izdelovanje galanterijskih predmetov iz polivinilnih in umetnih mas. V obrtnih delavnicah je bilo moško krojaštvo, žensko krojaštvo in servisne službe, v skladišču gotovih izdelkov je imelo prodajo izdelkov lastne proizvodnje na debelo in drobno, medtem ko je v trgovinah prodajalo poleg lastnih proizvodov kot dopolnilni asortiment tudi izdelke drugih proizvajalcev.

Ko je podjetje doseglo višek razvoja, je imelo poleg proizvodnih obratov v Ljubljani še obrat na Krki, v Žireh, Mokronogu pripojeni obrat Elegant, ki se je kasneje preselil v sedanje prostore v Trebnjem, obrat v Bohinju in Idriji. Trgovska mreža se je prav tako razširila, saj so bile trgovine v Ljubljani, Kranju, Žalcu, Skopju, Celju, Titov Velesu, Trbovljah, na Jesenicah in v Ribnici.

Trgovini v Skopju in Titovem Velesu sta bili zaradi nerentabilnosti kmalu odjavljeni. Ukinjen je bil tudi obrat v Žireh, zaradi dotrajnosti stavbe, podjetje pa ni imelo sredstev za graditev novih objektov.

Hiter razvoj podjetja je kmalu prehitel kadrovske možnosti,

nastopile so številne finančne težave, kopičile so se zaloge, tako da je po letu 1968 vedno bolj prihajalo do izraza vprašanje nadaljnjega poslovanja podjetja. Leta 1970 je doživelo podjetje prvo katastrofo. Nastopila je prisilna uprava, ki je trajala do 11. 10. 1971.

V času prisilne uprave je odbor za prisilno upravo odprodal vse trgovine in poslovno stavbo na Titovi cesti Jugotekstil, obrat v Tomačevem pa Plamasu. Prišlo je do spremembe firme in tako je 20. 7. 1971 nastalo podjetje Industrija oblačil „Tip-Top“. TIP-TOP se je že od vsega začetka srečeval s številnimi problemi, zlasti pomanjkanjem obratnih sredstev. Že 1973 so se pokazali vidnejši znaki poslovnega neuspeha, še zlasti v povečanju zalog. Konec 1974, ko je OZD TIP-TOP s petimi TOZD v Ljubljani, Idriji, Bohinju, na Krki in v Trebnjem zaključila poslovno leto z izgubo, je prišlo do druge katastrofe.

Že v lanskem letu, ko je postalo vodstvu jasno, da podjetje ne bo moglo več samostojno poslovati, so začeli iskati ustreznega poslovnega partnerja, ki bi bil sposoben dolgoročno sanirati podjetje, predvsem pa zagotoviti socialno varnost delavcem. Tedaj je Tekstil pokazal interes za rešitev stanja, vendar niso dosegli dobrih rezultatov, saj je izguba kritično narasla. Začetek leta 1975 je bil za delavce TIP-TOP samo vprašanje časa. Nujno je bilo, da so se aktivirale vse sile, tako iz gospodarskega kot političnega področja, da se najde rešitev za sanacijo podjetja in da se preko 1.000 zaposlenim zagotovi delo in kruh.

Številne seje, razgovori, prepričevanja so končno obrodili določene sadove. Upniki Jugotekstil, Jugobanka in Sklad skupnih rezerv občine Bežigrad so odpisali del terjatev, s čimer je bila pokrita izguba, sanatorji

Almira, Krim in Labod so pristali na saniranje posameznih TOZD. Ravno Labod je prevzel glavno breme sanacije. Tako je za delavce TIP-TOP 30. april 1975 dan, ko so pričeli veljati dogovori med upniki in sanatorji ter sklepi zborov delovnih ljudi o združitvah oziroma izločitvah posameznih TOZD. Najpomembnejše pa je dejstvo, da smo se delavci TIP-TOP, konkretnije TOZD Trebnje in TOZD Ljubljana z obratom Idrija, zavestno odločili za združitev z Labodom, predvsem pa za korenite spremembe v delu.

TOZD TIP-TOP v Ljubljani je tako danes sestavljen iz dveh obratov. V ljubljanskem obratu je bilo s 30. 9. 1975 zaposlenih 180 delavcev, od tega 19 v proizvodni režiji, 17 v splošni režiji, 14 v oddelku po meri, 130 pa v neposredni proizvodnji (šivanje, likanje, krojenje). Kapaciteta ljubljanskega obrata je 18.630 min. Prejšnji mesec je bila norma dosežena 82 odst. Delo v tem obratu je specifično. Krojilnica na primer z delom zalaga še obrat Idrijo in TOZD Trebnje. V šivalnici, kjer sta dve brigadi, je delo zelo pestro, saj so delavci priča stalnemu spreminjanju artiklov, od kril, plaščev, hlač do damskih jop, pri čemer so običajne serije zelo majhne. Ravno zaradi tega smo prišli do spoznanja, da bomo morali spremeniti metodo dela in način stimuliranja tukajšnjih proizvodnih delavcev in jih bomo obravnavali kot skupine za butično proizvodnjo. Poleg tega pa vidimo veliko mož-

nost v oddelku po meri, v katerem lahko delajo visokokvalificirani delavci.

Osrednji problem v tem obratu je poleg stalne bitke za povečanje produktivnosti problem odsotnosti z dela in fluktuacija. V zvezi s tem smo si v stabilizacijskem programu zadali nalogo, da poostriamo kontrolo odsotnosti, kjer se mora angažirati še zlasti delavska kontrola. Fluktuacijo pa lahko zavezimo le s čim boljšimi pogoji dela in primerno stimulacijo.

Obrat v Idriji zaposluje 138 delavcev in ima dnevno kapaciteto 39.285 min. Prejšnji mesec so delavci dosegli normo 94 odst. Delo poteka v štirih brigadah in v dveh izmenah.

Od zaposlenih v Idriji jih dela v šivalnici 97, v likalnici 21, ostalo pa v proizvodnji oziroma splošni režiji. V obratu izdelujejo ženske artikle. Trenutno je obrat v Idriji najboljši po doseganju norm, prav tako tudi v kvaliteti izdelave, pri tem pa je treba upoštevati dejstvo, da smo začeli uvajati nove norme mesec prej kot drugod.

Samoupravno je obrat Idrija v sklopu TOZD samostojen in rešuje svojo specifično problematiko v okviru svojih samoupravnih organov, medtem ko se na nivoju TOZD sprejemajo odločitve, pomembne za oba obrata.

V TOZD TIP-TOP Ljubljana je osrednja naloga vsekakor povečanje produktivnosti, vendar ne na škodo kvalitete. Pri tem se srečujemo z določenimi odpori, ki se kažejo v nezainteresiranosti za delo in slabonameranih kritikah nekaterih posameznikov, kar je posledica pretresov v podjetju.

Poglavitno pri vsem pa je, da ne dvomimo v uspešno sanacijo, kar je odvisno od nas in od naših prizadevanj.

V. d. direktor TOZD
POLDE BLATNIK

kljub težavam uspešno poslovanje

V LABODU je bila beseda „težava“ pravzaprav neznanka, saj smo do sedaj odgovorne in velike zamahe imenovali z „dogovor, naloga, načrt“. To pot pa z besedo „težave“ izražamo tiste naloge in probleme, ki so nas v letošnjem letu prizadeli brez naše krivde in na katere nismo mogli neposredno vplivati.

Posebno nas je v aprilu in maju prizadela omejitev uvoza tkanin, ki smo ga planirali na osnovi izvršnega izvoza v letu 1974 in sprejetega dogovora. Res je tudi, da so imeli tuji kupci prav tako težave pri dobavi surovin. Podobna slika se ponavlja v II. polletju. Poleg tega zahteva domače tržišče ponudbe na krajši rok, kar povzroča drobljenje delovnih nalogov. Prenasičenost tržišča s konfekcijo in zniževanje cen proizvodov nekaterih proizvajalcev celo pod lastno ceno ustvarja še večjo negotovost med kupci in potrošniki. Težave so bile tudi pri uvozu strojev in rezervnih delov. Te in druge težave, deloma pa tudi naša nepripravljenost na hitre spremembe proizvodnih programov in češčega menjavanja proizvodov, so vplivale, da je storilnost padla za skoraj 4%.

Ob 8,8% več opravljenih ur (1.268 povprečno zaposlenih

SAMOUPRAVLJANJE PO ŠVEDSKO

Na Švedskem, kjer imajo zelo visoko življenjsko in kulturno raven, so v pogovoru z jugoslovanskimi sociologi o razvoju samoupravljanja (oni to imenujejo industrijska demokracija) dejali:

„Hitrejši razvoj samoupravljanja na Švedskem, kjer so proizvodna sredstva in kapital v zasebni in državni lasti, bo odvisen predvsem od pripravljenosti proizvajalcev, da prevzamejo odgovornost, od medsebojne solidarnosti in od stopnje znanja in zavesti subjektov samoupravljanja.“

Ali te tri resnice ne veljajo v celoti tudi pri nas?

Tov. France Popit si je z zanimanjem ogledoval potek proizvodnje v TOZD Ločna.

na programu srajc) smo sešili 2,440.000 kom. srajc ali 7,2% več kot lani.

Za naše proizvode smo iztržili 23 in pol milijarde S din ali 35,2% več kot lani. Žal pa nam to povečanje razvrednoti porast cen uporabljenih surovin, ki so kar za 29% višje kot lansko leto. Tudi ostali poslovni stroški so nezadržno porastli, kar za 29,3%, pogodbene in zakonske obveznosti pa za 39,6%, odnosno za 38%.

Fiksni osebni dohodki režije na minuto so bili za 17% višji kot lani, osebni dohodki izdelave pa za 32,4%.

Kalkulativna izguba pri izvozu se je sicer znižala za 17%, toda še vedno predstavlja za 9 mesecev 421 milij. S din. Le z izredno povečanimi izrednimi dohodki (prejeti casa sconti itd.), ki znašajo 676 milij. S din, nam je uspelo izboljšati finančni uspeh, ki je za 49% višji kot lani, sicer bi pristali na 25,7%, kar bi bilo komaj minimalni uspeh po resoluciji o ekonomskem razvoju za leto 1975.

TOZD Ločna je opravila 33,06% vseh proizvodnih minut, TOZD Libna 35,16%, TOZD Delta pa 31,78%. Povprečno je bilo zaposlenih:

	delavcev
TOZD Ločna	340
TOZD Libna	367
TOZD Delta	361
Skupne službe	127

Povprečno izplačani osebni dohodki na zaposlenega so bili: TOZD Ločna 2717 din, TOZD Libna 2593 din, TOZD Delta 2518 din, Skupne službe 4029 din, Trg. zastopniki 7615 din, Povprečno LABOD 2789 din

ali nekaj manj kot smo planirali.

Izkoristek časa na delu smo dosegli:

TOZD Ločna – 77,02% + državni prazniki in letni dopusti – 11,84. Skupaj 88,86.

TOZD Libna – 75,42% + državni prazniki in letni dopusti – 11,03. Skupaj 86,47.

TOZD Delta – 75,36% + državni prazniki in letni dopusti – 11,70. Skupaj 87,06.

SKS – 84,47% + državni prazniki in letni dopusti – 9,11. Skupaj 93,58.

K izkoristku časa na delu je treba prišteti od 11 do 12% odstotnosti zaradi letnih dopustov in državnih praznikov.

Bolovanja do 30 dni:

TOZD Ločna	3,22%
TOZD Libna	4,27%
TOZD Delta	4,87%
SKS	2,63%

Poleg zadovoljivega poslovnega uspeha lahko ugotovimo, da bi le-ta bil za nekaj odstotkov višji, če bi vsi tako vneto in odgovorno pred desetimi leti izvrševali svoje naloge.

Veliko dela je letos opravljeno tudi pri oblikovanju nove podobe Laboda. Tu mislimo na priprave za dokončno priključitev TIP-TOP k Labodu, na povezavo z Rogom Novo mesto in na druge obsežne družbene naloge, v katere se vključuje Labod.

Nenehno so prisotna prizadevanja za stabilizacijo in samoupravno organiziranost po novi ustavi. Prav tu nas spričo združitve in bodoče programske usmeritve čaka še odgovorna naloga.

ZDRAVKO PETAN

letošnji sejmi in revije

Sejmi in modne revije so ena izmed oblik komercialne propagande, saj omogočajo seznanjanje potrošnikov z novitetami in modo naših proizvodov. V zadnjih dveh mesecih se je Labod štirikrat predstavil na takih prireditvah. Sodelovali smo na zagrebškem in beograjskem sejmu; na prvem smo se predstavili s tekočo kolekcijo srajc – s proizvodi, ki so kupcem na voljo v prodajalnah.

Na beograjskem sejmu smo se predstavili v sodelovanju s TIP-TOP-om. Obširen izložbeni prostor je omogočil aranžiranje izložbe v afriškem stilu, saj je taka tudi moda, ki jo prinaša leto 1976. Obiskovalcem smo tako v slikovito urejenem okolju pokazali modne novosti moških srajc in ženske konfekcije za prihodnjo sezono. Pogosto postajanje obiskovalcev pred našim paviljonom je zadosten dokaz za to, da smo se z našimi modeli približali okusu potrošnikov. Tudi s poslovne plati je bil sejem uspešen, o čemer pričča obisk naših poslovnih partnerjev.

Tudi letošnji modni reviji, ki smo ju priredili na Otočcu in v Beogradu, sta prinesli zadovoljive rezultate. Naši kupci so z navdušenjem sprejeli nove modele in to se je odrazilo tudi pri uspešni prodaji nove kolekcije pomlad-poletje 1976.

DAMJAN JAKŠE

Pogled na šivalnico v naši novi TOZD TIP – TOP v Ljubljani.

nove norme v tip-top

Že s sprejemom programa sanacije v mesecu aprilu letos smo se v TIP–TOP obvezali, da bomo zagotovili tako storilnost dela, kot jo imajo tista konfekcijska podjetja, ki dosegajo najboljše ekonomske rezultate, in kot jo ima že vrsto let Labod.

Zato so zbori delavcev na predlog strokovnih služb avgusta sprejeli nove čase izdelave, ki so za 15 – 20 % krajši od tistih, ki smo jih v TIP–TOP dosegali do sedaj. Osnovo novih izdelavnih časov predstavlja čas za izdelavo standardne moške obleke, in sicer: za enobarvno obleko 315 minut in za karo 325 minut. Ta čas je za 15 minut daljši od časa, ki ga porabi v Muri in Riu, to pa zaradi posebnega načina izdelave, ki zagotavlja boljšo kvaliteto.

Čas 315 oziroma 325 minut za izdelavo moške obleke predstavlja pri vrhnjih oblačilih enako izhodišče, kot čas 16 minut za izdelavo standardne srajce pri perilu. S sprejemom novih izdelavnih časov, ki so pogojeni z določeno strojno opremo, smo uvedli tudi sistem bonifikacij. To pomeni, da se delavcu, ki dela določeno fazo na počasnejšem stroju, kot pa je bil pri določanju norme za to fazo predviden, prizna bonifikacija. Bonifikacije se priznajo tudi za majhne naloge in za veliko menjavo operacij.

Novi časi veljajo kot poskusni tri mesece; v tem času pa

moramo skrbno spremljati delitev skupno določenega časa na posamezne faze in po potrebi izvršiti ustrezne popravke (v okviru skupno določenega časa). Delavcem, ki bi po novih normah dosegli slabše rezultate, je zagotovljen osebni dohodek, ki znaša povprečje zadnjega tromesečja pred kolektivnim letnim dopustom (april, maj, junij).

V času od 1. do 20. septembra so posamezne brigade dosegle sledeče odstotke norme:

TOZD LJUBLJANA – obrat Ljubljana:	
– šivalnica I. brigada	93 %
II. brigada	67 %
– likalnica I. brigada	80 %
II. brigada	84 %
TOZD LJUBLJANA – obrat Idrija	
I brigada	82 %
II brigada	85 %
III brigada	101 %
IV brigada	97 %
TOZD TREBNJE	
I brigada	79 %
II brigada	68 %
III brigada	75 %
IV brigada	66 %
V brigada	81 %

Do konca septembra se bodo rezultati nekoliko izboljšali, tako da bo za ves mesec dosežena norma v Ljubljani 85-odst., v Idriji 95-odst. in v Trebnjem 78-odst.

Zelo očitna je razlika med storilnostjo dela v Idriji na eni ter v Ljubljani in Trebnjem na drugi strani.

Še večje razlike kot med obrati in brigadami pa zasledimo med posameznimi delavci, kjer je razpon celo od 30 pa do 120 %.

Ko je zbor delegatov 25. tega meseca razpravljal o doseženih rezultatih v septembru, je ugotovil sledeče:

1. Idrija dosega občutno boljše uspehe zaradi dobre orga-

nizacije dela, dela delovne discipline in že nekajmesečnega prilagajanja normam, ki jih uporablja Kroj škofja Loka.

2. Občutno boljše rezultate dosegajo tiste brigade, ki dobijo v delo dobro pripravljene in kompletne delovne naloge.

3. Kljub priznanim bonifikacijam so pri manjših nalogah in pogostih menjavah izdelkov dosegli slabši rezultati.

4. Posamezni delavci niso pokazali potrebne prizadevnosti, ker hočejo s tem dokazovati, da so norme preostre ali pa izkoristiti sklep, da v trimesečnem poskusnem obdobju ne morejo dobiti osebni dohodek od trimesečnega povprečja.

Na podlagi teh ugotovitev je zbor delegatov sprejel sledeče sklepe:

1. Uspehi, ki so jih dosegli posamezni delavci, posamezne brigade pa tudi obrat Idrija kot celota, kažejo, da so nove norme realne in jih je ob normalnem prizadevanju možno dosegati.

2. Pripravi dela je treba posvetiti še večjo pozornost ter zagotoviti boljšo povezavo med komercialno službo in pripravo dela.

3. V Ljubljani in Trebnjem je treba zagotoviti boljšo organizacijo, boljšo delovno disciplino in s tem take rezultate, kot jih že dosega Idrija.

4. Stalno je treba spremljati rezultate na posameznih delovnih mestih oziroma po posameznih fazah in po potrebi predlagati spremembe za posamezne operacije.

5. Tiste delavce, ki bodo v septembru, oktobru in novembru dosegli povprečno pod 80 % norme, mora v decembru obravnavati komisija za medsebojna razmerja, ugotoviti razloge za tako slabe rezultate in predlagati ukrepe (spremembo delovnega mesta ali predlog za prenehanje dela).

mali ekonomski leksikon

Zelo pogosto slišimo besede: gospodarska ureditev ali gospodarski sistem.

Upoštevati moramo, da vpliva na oblikovanje sistema tudi družbena nadstavba, to sta družbena zavest in pravno politična ureditev.

Glede na temeljni produkcijski odnos med ljudmi, izražen v lastninsko–upravni strukturi poznamo štiri velike formacije ali družbenoekonomske sisteme – ureditve, kot velike stopnice v družbenem razvoju: praskupnost, sužnjeposestniški, fevdalni in kapitalistični sistem. V 20. stoletju pa se je začela porajati tudi nova, peta formacija ali družbenoekonomski sistem, to je socializem.

Zanima nas, zakaj prevladuje v sosednji Italiji zasebni sistem, pri nas samoupravno kolektivni sistem, na Madžarskem pa državno kolektivni sistem?

Prevladovanje enega sistema (sektorja) v eni državi, v drugi pa drugega ali spreminjanje enega sistema v drugega je zadeva zgodovine v dvojnem pogledu: v tehnično-ekonomskem in kulturno-političnem.

Najprej v tehnično–ekonomskem pogledu v tem smislu, da mora biti vsaka dejavnost okvirno tako in ne drugače tehnološko organizirana, če naj bo gospodarsko učinkovita. So pa seveda poleg tega še druge socialne, kulturne, politične, etične vrednote, zaradi katerih izberejo ljudje za neki čas v neki državi takšen in ne drugačen sistem. Ta „izbira“ je še posebej pod vplivom družbene zavesti, izražene v programu vodilne politične organizacije, kot je npr. pri nas ZKJ.

Zakaj imajo v Sovjetski zvezi bolj plansko gospodarstvo kot pri nas in pri nas zopet bolj plansko kot npr. v Zahodni Nemčiji?

O tem, ali bo neki sistem bolj tržni ali bolj planski, odloča najprej sama lastninska struktura. Zasebna lastnina v večji meri izpolnjuje pogoje, da prevladuje tržni sistem gospodarjenja.

Kolektivna lastnina nad proizvajalnimi sredstvi pa naj načeloma v večji meri pogojuje planski sistem. Čeprav je kolektivni sistem lahko tudi specifične oblike, kot na primer pri nas. Po našem mnenju bo tržni sistem gospodarjenja zgodovinsko upravičen in neogiben tedaj, tam in toliko – hoteli ali ne hoteli – kolikor bo omogočal boljše zadovoljevanje potreb, posebno še, ker omogoča ustvarjalno sposobnost proizvajalcev.

Takrat pa, ko prihaja do zdrave konkurence, mora družba tržni sistem omejevati in uravnati, če ga že ne popolnoma nadomesti z neposredno družbeno organizirano proizvodnjo.

tozd brez imena

Radi bi se predstavili, toda kako, ko pa še nimamo imena. Malo nam je nerodno, če se je treba predstaviti brez imena. Enostavno bi bilo, če bi imeli ime in bi napisali: mi smo „ta pa ta“. Bomo pa poizkusili nekoliko drugače, povedali bomo, od kod smo in kaj delamo, pa bo tudi pomagalo.

Smo skoraj 200-članski delovni kolektiv iz Trebnjega. Nekako pred dvema letoma smo tudi pri nas uveljavili ustavne spremembe in se konstituirali kot TOZD šival. Trebnje. Vendar ne kaj dosti več kot konstituirali, izvolili smo samoupravne organe in sprejeli svoj statut, za kaj več pa ni bilo časa, lahko bi rekli tudi posluha na pristojnih mestih. Morali bi imeti svoj finančni obračun, da bi lahko ugotavljali svoje delovne uspehe in neuspehe. Pripravljamo vse potrebno, da bomo v letu 1976 lahko ugotavljali rezultate svojega dela.

Ob konstituiranju naše TOZD je kolektiv štel 283 delavcev, pretežno žensk, kriza, v katero je zašel celoten TIP-TOP, nam je zmanjšala

število delavcev, tako da nas je zapustilo 86 sodelavcev.

Nova sistemizacija, ki smo jo pred kratkim sprejeli, predvideva, da bi morali biti v naši TOZD 248 zaposlenih, v kolikor bi hoteli poslovati v mejah rentabilnosti.

Torej lahko ugotovimo, da bo potrebno pridobiti še precej novih sodelavcev. Upamo, da nam bo to uspelo, saj naše težave počasi odpravljamo in s tem odstranjujemo vzroke za odhod naših sodelavcev. Pa tudi nove bomo lažje pridobili.

Nove norme, ki so za 20% višje od starih, nam delajo precej težav. Manj problemov bi bilo, ko bi imeli več novih strojev, likalnih preš in več pridnih sodelavcev. Zaradi premalo zaposlenih v neposredni proizvodnji morajo naše sodelavke delati več operacij, kar nam povzroča velike težave pri doseganju boljših delovnih uspehov.

Naš proizvodni program je šivanje vseh vrst moških oblek za domače in tuje kupce. Kvaliteta naših izdelkov je bila na tržišču dobro ocenjena, prizadevamo se, da bi to oceno obdržali, vendar nam v zadnjem času vedno ne uspe.

Naj ob koncu še povemo, zakaj bi radi imeli svoje ime. Dogovorjeno je, da bomo po novem letu TOZD Laboda iz Novega mesta. Vse TOZD Laboda imajo svoja imena, TOZD v Ljubljani bo obdržal ime TIP-TOP, torej mi ne moremo biti izjema.

Prosimo bralce oziroma bodoče sodelavce Laboda, naj sodelujejo pri izbiri imena za našo TOZD. Zelo dobrodošli bodo vaši predlogi. Pošljite jih na naslov: Industrija oblačil TIP-TOP, TOZD Trebnje.

2 milijardi delovnih ur za sestanke

(Iz „Gospodarskega vestnika“)

Brez elektronskega računalnika sem lahko z navadno poštovanko izračunal, da je danes v Jugoslaviji skupno v temeljnih organizacijah združenega dela 4,6 milijona delovnih ljudi. Če vsak od njih vzame na leto najmanj štirinajst dni dopusta in če „dela“ na teden 42 ur, potem zneso to na leto 2.160 delovnih ur (seveda je treba odšteti še polurni oddih med delom).

Tako sem ugotovil končni zmnožek: vseh 4,6 milijona delovnih ljudi opravi na leto deset milijard delovnih ur. Od tega jih 2 milijardi ali 20 odstotkov prebijemo na sestankih, kar pomeni, da vsak delavec dnevno „sestankuje“ poldruho uro, pol ure ima odmora; torej dela šest ur,

REGIONALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST NOVO MESTO

V prvih devetih mesecih letošnjega leta se je nabralo v skladu zdravstvene skupnosti 170.334.764,70 din. S temi dohodki bi morali kriti vse izdatke in izločitve, žal pa moramo ugotoviti, da so dohodki premajhni, saj ima sklad ob zaključku devetmesečnega poslovanja 8.679.093,81 din primanjkljaja.

če je seveda organizacija dela vzorna in če zadnji omejitveni ukrepi niso vplivali na redno dobavo surovin.

Dve milijardi delovnih ur!

Tolikšna „nedejavnost“ se nam prav gotovo močno pozna, saj drugače ne bi mogli prodajati ene moške srajce, za katero se porabi največ za 50 dinarjev dela in materiala, kljub dajtavam kar za 250 dinarjev!

Seveda lahko h gornjemu računom dodamo majhen popravek, ker je približno 20% ali 900.000 delavcev zaposlenih v negospodarskih dejavnostih, kjer se prav gotovo porabi za sestanke enkrat več časa kot v delovnih organizacijah.

Kaj storiti?

Delavsko samoupravljanje po svoji naravi zahteva sodelovanje čim večjega števila delovnih ljudi. Isto velja za delegatski sistem, kjer naj bi bilo zastopanih čim več predstavnikov najširših plasti prebivalstva.

Vendar bi morali čimprej izločiti upravljanje iz samega delovnega ali proizvodnega procesa — časovno seveda — in zanj porabiti pač kakšno uro prostega časa, ki ga imamo danes res na pretek, posebno če pomislimo na proste sobote in na to, da smo ob dveh ali treh popoldne že prosti, medtem ko delavci tako na Zahodu kot na Vzhodu delajo navadno do štirih ali petih popoldne (seveda začnejo pozneje in imajo opoldanski predah).

Nedavno so v „Rade Končarju“ v Zagrebu izračunali, koliko jih stanejo sestanki med delovnim časom: menda celo 20 milijonov dinarjev na leto ali še več. Podobno je v drugih organizacijah združenega dela. Prevelika delitev nekaterih osnovnih skupnih dejavnosti na posamezne TOZD je izredno visoko finančno breme.

Zato bi morali čimprej uresničiti predvsem načelo, da naj bi samoupravno dejavnost izločili iz rednega delovnega časa. Če bodo sestanki dobro ter temeljito pripravljani, bo vsak delavec rad potrpel na teden uro ali dve, ki bi jih prispeval kot samoupravljalec svoji organizaciji združenega dela.

Nista pomembna število in dolžina sestankov, temveč njihova vsebina in rezultat. Prav tako pa bi morali racionalno urediti nekatere skupne službe v TOZD, saj prav gotovo ni nujno, da vse neproizvodne dejavnosti razdelimo po posameznih obratih. Prepričan sem, da bi se marsikaj dalo racionalneje urediti, ne da bi pri tem prizadeli naša samoupravna in ustavna načela!

Tudi na tem področju je torej možen boj za stabilizacijo!

Pogled na notranjost TOZD v Trebnjem. TOZD brez imena . . .

»rog« pri labodu

S 1. oktobrom se je novomeška konfekcija „Rog“ pripojila k TOZD Ločna.

Delavci TOZD Ločna so podprli pripojitev Roga zato, ker menijo, da je povezovanje tekstilne industrije, še posebej konfekcije, v sedanjih pogojih nujnost. Vsi skupaj smo dolžni storiti več, da v slovenskem prostoru zagotovimo socialno varnost delavcev v konfekciji, saj je le-ta z odpiranjem majhnih šivalnic brez ustreznih dogovorjenih konceptov vprašljiva.

Tudi delavci Roga niso bili v lahkem položaju. Na eni strani so se zavedali, kam vodi pretirana ekspanzija, saj jih je ta že udarila po dohodku. Na referendumu 15. oktobra so se z 88,8 % glasov odločili za pripojitev k TOZD Ločna.

Po vnaprej izdelanem programu bo vključevanje Roga v TOZD Ločna potekalo po programu.

Bivši obrat Roga v Mokronogu se je ločil iz Roga že prej in se pripojil k delovni organizaciji Induplati iz Jarš.

Obrat v Adlešičih, kjer dela 40 šivilj, deluje do ustrežne re-

šitve kot obrat TOZD Ločna. Rešitev tega obrata pa je treba iskati zunaj Laboda in s pomočjo družbe.

Matični Rog se bo s 1. 1. 1976 vključil v proizvodni program Ločne.

Za pripojitveno bilanco je določeno stanje od 31. 9. 1957.

Do sedaj tečejo vse stvari tako, kot smo jih predvideli. Seveda pomeni vključitev konfekcije Rog v TOZD Ločna tudi obvezo Laboda in občin Novo mesto in Črnomelj, da pomagajo s svojimi sredstvi delavcem Roga, da bodo razpolagali s takimi sredstvi kot delavci TOZD Ločna. To je bil tudi eden od osnovnih pogojev pred pripojitvijo, saj pomeni enakopravno vključitev delavcev Roga v TOZD Ločna.

Medtem že rešujemo vprašanje nedograjene objekta Roga v Šmarjeti. Z naše strani je bilo jasno povedano, da v Šmarjeti ne nameravamo razvijati nikakršne industrijske dejavnosti. Posloplje je torej naprodaj. Vsi dosedanj razgovori kažejo, da je več interesentov za te prostore. V najkrajšem času lahko torej pričakujemo ustrezen predlog zborov delovnih ljudi o prodaji tega objekta.

Do novega leta je potrebno pripraviti še marsikaj, da bo vključitev preostalih delavcev Roga potekala normalno. Predvsem je treba preseliti krojilnico, formirati v izpraznjeni krojilnici novo brigado, preseliti garderobe v nove prostore, obnoviti jedilnico itd. Storjeno je že vse potrebno, da bo program naših skupnih dogovorov v celoti uresničen.

zdravko petan- nagrajenec novomeške občine

Ob prazniku občine Novo mesto in 30-letnici osvoboditve je izvršni svet novomeške občinske skupščine letos prvič podelil nagrade občine najzaslužnejšim gospodarstvenikom v občini.

„NAGRADO SKUPŠČINE OBČINE NOVO MESTO“ so prejeli: Boris Andrijanič, direktor tov. zdravil „KRKA“ Novo mesto; Jože Knez, direktor NOVOLESA N. m. – Straža; Ivan Kočever, direktor PIONIRJA Novo mesto; Jurij Levičnik, direktor IMV Novo mesto; Zdravko Petan, direktor LABODA Novo mesto; Ludvik Simonič, direktor TOZD ISKRE Šentjernej.

Predsednik izvršnega sveta občine Avgust Avbar je na slavnostni seji občinske skupščine 29. 10. 1975 takole utemeljil predloge nagrade:

„Nagrado občine Novo mesto letos prvič podeljujemo. Z njeno uvedbo je omogočeno, da zaslužne občane in delovne ljudi, ki delujejo na področju go-

spodarstva, telesne kulture, zdravstva in družbenopolitičnega življenja, nagrajimo za njihove uspehe, pomembne za vso občino. Letos, ko ob trideseti obletnici svobodnega dela v novi Jugoslaviji pregledujemo delovne uspehe preteklih trideset let, ugotavljamo, da smo z njimi nad vse zadovoljni. Gospodarski in družbeni razvoj je našo občino uvrstil med tiste, ki v Sloveniji po različnih kazalcih spadajo med razvite. Doseženi uspehi so plod prizadevnega dela delovnih ljudi in njihove zavesti. Le-ti so v vsem preteklem obdobju s samoodpovedjo in zavzetostjo vlagali ves svoj trud in znanje v boljši in srečnejši jutrišnji dan.

Ob tem pa ne moremo mimo dejstva, da so precejšen del bremena pri razvoju vendar nosili nekateri sposobnejši vodilni kadri, ki so njim lastno revolucionarno zagnanost prenesli v družbenopolitično in gospodarsko življenje. Z osebno organizatorsko in strokovno sposobnostjo so ob zavednem in za samoupravni socializem zagnanem dolenskem delovnem človeku razvili gospodarsko osnovo naše občine na zavidljivo in ugledno raven.

Proizvodne zmogljivosti delovnih organizacij, ki jih uspešno vodijo že vrsto let, so tolikšne, da niso več pomembne samo za občino, temveč za vso Slovenijo in Jugoslavijo. Izvozna usmerjenost znatnega deleža proizvodnih zmogljivosti uvršča nekatere v sam slovenski izvozni vrh.

Med sotvorci doseženega gospodarskega razvoja prištevamo tudi predane, sposobne in za skupno stvar zagnane posameznike na področju družbenopolitičnega življenja, zdravstva in sociale, telesne kulture ter društvenega dela.

Med njimi srečamo nosilce številnih akcij, ki so odločilno vplivale na razmere v občini. Njihovo strokovno delo, osebni zgled, stalna pripravljenost za skupne akcije in še druge vrline borca in aktivista za samoupravni socializem jih dvigajo v delovnem in življenjskem okolju na vidno in ugledno mesto. Brez njihovega osebnega deleža bi na področjih, kjer delajo ne želi uspehov, kakršne poznamo.“

Takole je bilo včasih dvorišče v Novem mestu (foto arhiv Laboda)

na milanskem sejmu »itma«

Eden največjih svetovnih sejmov tekstilnih in konfekcijskih strojev „ITMA“ je bil odprt v prvi polovici oktobra v Milanu. Zaradi bližine si je veliko slovenskih in jugoslovanskih tekstilcev ogledalo ta sejem, ki je bil tudi velika priložnost za razne potovalne agencije, ki so jo tudi izkoristile. Tako smo imeli tudi mi smolo, da smo potovali in bivali v Milanu v aranžmaju Kompaša.

Potovali smo podnevi; pot je sicer vodila skozi zgodovinske kraje (Benetke, Verona itd.), vendar smo mi od tega videli le avtocesto. Cena štiridnevnega potovanja in bivanja v Milanu (brez kosil) je znašala 156.000 starih din za osebo. Seveda tu zopet velja star izrek: „Za malo denarja, malo muzike.“ Stanovali smo celi dve uri vožnje iz Milana ob reki Pad (ki je zelo široka in zelo umazana) in smo vsak dan zgubili za vožnjo 4 ure!

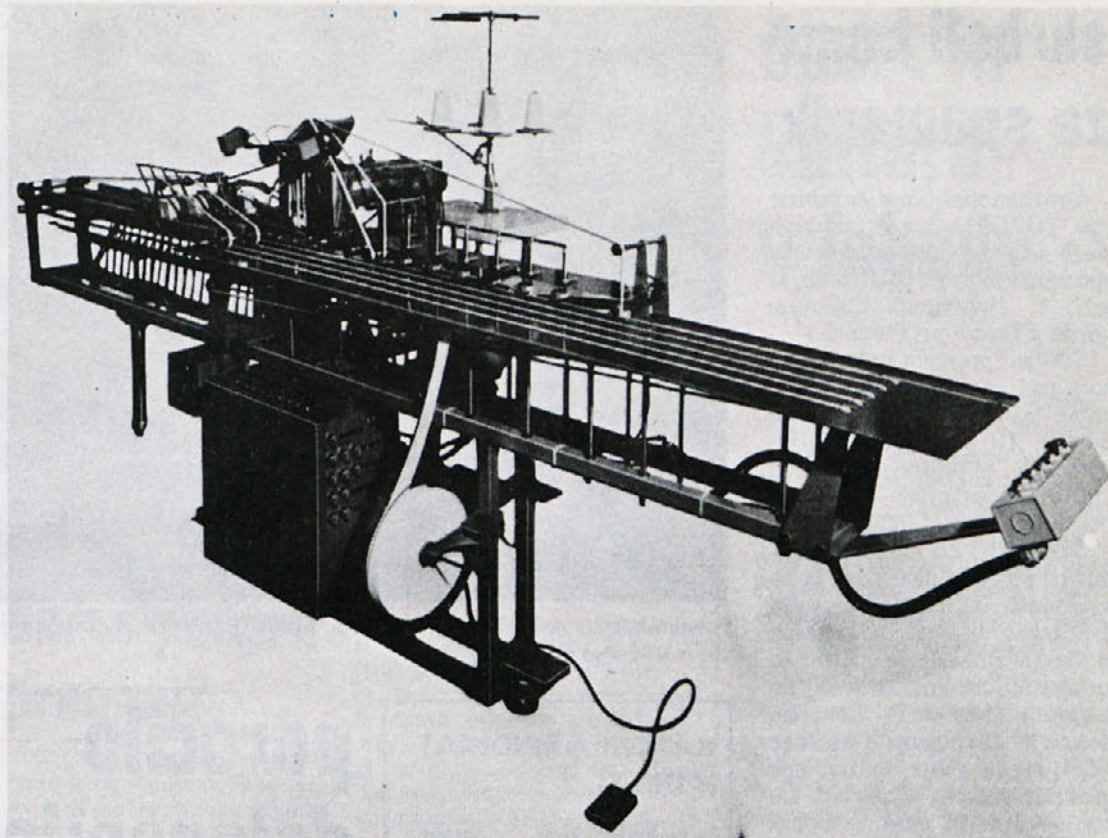
No, kljub pomanjkanju časa smo se peljali mimo kraljeve palače (to je bila namreč naša pot na sejem), si na hitro ogledali veliko in zares lepo katedralo in od daleč razgledali znamenit Scalo. Pa se povrnimo k ogledu sejma, kar je bil tudi naš glavni cilj.

Opazili smo velik napredek tehnologije, zlasti pri firmi Necchi in Singer. Zlasti Singer se hoče spet prebiti na nekdanji vodilni položaj proizvajalca šivalnih strojev.

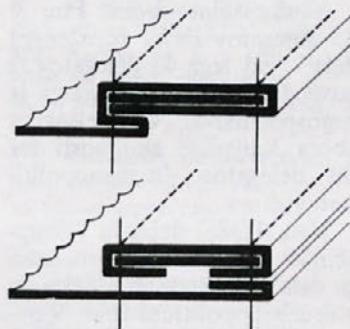
Veliko je bilo tudi sekundarne opreme in pripomočkov, to je strojev za pakiranje, za kontrolo kvalitete in dolžine tkanine, tekstografov itd.

Firma Necchi je prikazala precej novosti tako pri šivalnih strojih, kot pri avtomatih. Še naprej razvijajo avtomat za sestavo ovratnikov, voden z luknjastim trakom, ki so mu dodali še nože za obrezovanje konic in narezovanje noskov. Sam šiv še vedno ni kvaliteten, ker material ni dovolj vpet.

Prikazali so tudi „tris“ sistem (lepljenje, formiranje in sestav)

Na letošnjem sejmu ITMA je znana tovarna SINGER razstavila tudi za nas izredno zanimiv stroj za izdelavo lajst. Stroj je zelo moderen, njegova produktivnost pa dosega 350 kosov na uro. V TOZD Ločna so se že odločili, da ta avtomat uvrstijo v svoj strojni park

za sestav spodnjega ovratnika pri deljenem ovratniku. To bi bila velika pridobitev pri množični izdelavi srajc z deljenim ovratnikom.

Za nas zelo zanimiv je šivalni stroj za prišivanje zapetnikov, ki ima avtomatično voden ciklus – zatrditev – šivanje – zatrditev. To je izvedeno s pomočjo variostop motorja.

Preša za formiranje obrobe za rokavni razporek (oblika Dior) znatno pripomore k skrajšanju časa izdelave razporka.

Zelo izpopolnjen je dvoigelnji stroj za okrasni šiv. Na stroju je možno programirati število vbov in izključitev ene od igel. Tehnično sta izpopolnjena tudi avtomata za žepe in gumbnice.

Strojni park firme Rimoldi se ni bistveno spremenil, vsaj kar se tiče perila.

Veliko novega je pokazala firma Singer. Avtomat za sestavo

ovratnika je programsko voden z magnetnim trakom. Žepni avtomat ima določene prednosti pred avtomatom Necchi. Izredno zanimiv je avtomat za izdelavo lajste. Avtomat zmore 350 kosov na uro lepo izdelanih lajst. Stane 60 starih milijonov dinarjev. Lične so tudi izvedbe Singerjevih šivalnih strojev z motorji v glavi. Splošna ocena za Singer: velik napredek, vendar zelo dragi stroji, saj stane brzošivalni stroj z motorjem v glavi 6-7 starih milijonov dinarjev.

Razen teh smo videli na sejmu tudi madžarske in španske šivalne stroje, ki imajo, zlasti slednji, robustne pripomočke.

Od likalnih strojev in preš za lepljenje smo videli izpopolnjen fussomatic firme Sacom. Največja tovrstna firma Kannegisser ni pokazala nič novega. Videli smo tudi lepo ameriško avtomatsko pripravo za krojne slike in avtomatsko krojenje, ki stane okoli staro milijardo dinarjev. Kako se takšna draga investicija izplača v današnji modni maloserijski proizvodnji, si lahko mislimo!

Sejem je bil brez udeležbe nemških in japonskih proizvajalcev strojev zelo okrnjen. Italijani opravičujejo njihovo odsotnost tako, da verjetno nimajo kaj novega pokazati. Kakšno je resnično stanje, pa bo pokazal sejem v Koelnu prihodnje leto.

Ing. VLADIMIR ŠKRINJAR

mladinska delovna akcija »kozjansko 75«

Iz TOZD Krško sva se za mladinsko delovno akcijo Kozjansko 75 prijavili dve mladinki.

Na poti v brigado naju je spremljala negotovost, saj sva vedeli, da se bova znašli v povsem novem okolju. Takoj po prihodu v brigado je ta negotovost izginila in zdelo se mi je, da s temi mladinci živim že vse življenje.

Razporejeni sva bili v MOB Milka Kerin, v kateri so delali mladinci iz Posavja, Brežic, Krškega in Sevnice. Naša brigada je delala pri gradnji ceste. S pesmijo, smehom in dobro voljo smo premagovali težave pri delu in se veselili slehernega kilometra nove ceste.

Tudi prostega časa za družbenopolitično in kulturno –športno delo nam je ostalo dovolj. Iz predavanj smo se marsikaj naučili.

Izleti v bližnje kraje, ogled mladinskega doma v Kumrovcu, vse to so lepa doživetja. Kljub težkemu delu obrazi brigadirjev niso bili nikoli mrki in utrujeni. Pesem, smeh in dobra volja sta nam pomagala premagati še tako težko delo.

ANICA KRŽIČNIK in
JUSTINA SELAN

skrbeli bomo za spomenik

Druženopolitične organizacije TOZD Ločna in skupnih služb so prevzele v oskrbovanje spomenik neznani partizanki, ki leži v čudovitem bukovem gozdu v Luknji pri Prečni.

Svečani prevzem pokroviteljstva nad spomenikom od krajevne skupnosti Prečna je bil dne 28. 10. 1975. Naša kulturna sekcija je pripravila zelo lep kulturni program, na katerem je pel tudi Dolenjski oktet.

Sekretarka ZB krajevne skupnosti Prečna Minka Vovk je na svečanosti dejala: „Ideja vaših druženopolitičnih organizacij je vredna pohvale in naj bo za zgled tudi ostalim, ki se kaj takega še niso spomnili. S tem ste dokazali, da spoštujete tradicije NOB in da želite te tradicije prenašati tudi na mladi rod. Če bomo vsi delali tako, se nikoli ne bodo pozabile strahote NOB in spomin na tiste, ki so dali življenje za našo svobodo.“

Spomenik, ki ste ga sprejeli v oskrbo, je posvečen mladi neznani partizanski in aktivistki, ki so jo na tem kraju zverinsko umorili Nemci leta 1944. Kdo je bila to mlado dekle, ni bilo mogoče ugotoviti. Vemo le to, da je bila po poklicu učiteljica in zelo hrabra partizanka. Po naših krajih je večkrat hodila, vendar se ni nikoli izdala, kdo je ...

Predajam vam v oskrbo ta spomenik z željo, da ta kraj postane zbirališče predvsem mladih, kjer boste obujali spomine na NOB.“

Posnetek smo našli v našem arhivu. Srečanja mladih konfeksionarjev res ne bi smela v pozabo. Na sliki: srečanje v Muri

KAJ DELA SINDIKAT V DELTI

- Uresničevanje ustavne vsebine samoupravljanja v TOZD;
- Sklepi o nadaljnjih akcijah sindikatov pri uveljavljanju ustavne vsebine samoupravljanja v TOZD;
- Delovanje samoupravne delavske kontrole;
- Sklepi in stališča OI republiškega odbora sindikata tekstilne industrije in osnutek ocene oskrbe ter postopka pri uvozu repro-materiala;
- Uresničujemo sklepe osmega kongresa zveze sindikatov Slovenije.

C.IVČETIČ

poročilo delegacije tozd delta

V skupščini občine Ptuj je 55 delegatov zbora združenega dela – od tega 44 delegatov iz gospodarstva in 11 delegatov iz negospodarstva, 45 delegatov zbora krajevnih skupnosti ter 30 delegatov druženopolitičnega zbora.

Naša TOZD delegira v skupščinski sistem v zbor združenega dela 1 delegata in 1 delegata v druženopolitični zbor. V našem TOZD sestavlja temeljno

delegacijo ZZD 7 delegatov: Golc Stane – predsednik in Krničar Marija, Ivčetič Ciril, Kunsterk Elizabeta, Šprah Vlada, Petrovič Josipa in Murko Cita.

Za vsako sejo občine izvoli delegacija delegata, ki zastopa mnenje celotne TOZD Delte in daje predloge, ki se porajajo na tribuni in sestankih vseh druženopolitičnih aktivov.

Delegacija je v svojem delovanju pretresla več vprašanj: ureditev ptujskega smetišča, kopalnišča, komunalije v okolici Rogoznice, ureditev cestišča, ureditev prehoda preko železnice. Odgovore slišijo delavci na tribunah in preko javnega obveščanja.

Delegacija se je v septembru udeležila 14. seje SO Ptuj, na kateri so razpravljali o osnutkih srednjeročnih razvojnih programov občine Ptuj ter Slovenije za obdobje 1976 – 1980; o aktih, ki jih bo sprejela skupščina SR Slovenije: osnutek zakona o ukrepih za pospeševanje razvoja manj razvitih v SR Sloveniji; aktualni problemi nadaljnega razvoja krajevnih skupnosti v SR Sloveniji; osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o starostnem zavarovanju kmetov.

K osnutku zakona o pospeševanju razvoja manj razvitih območij smo soglašali s predlogom IS SO Ptuj za razpravo pri SR Sloveniji, kjer so po našem mnenju neustrezno uporabljeni kazalci razvitosti občin glede delovne migracije, stopnje zaposlovanja, o slušateljih visokih in višjih šol in kriterijih za merilo razvitosti infrastrukture.

Upamo, da bo naša delegacija v TOZD Delta v tesnem stiku z delavci.

STANE GOLC

Nad vse prijetne trenutke smo doživeli v gozdu nad Prečno, ko so mladi iz TOZD Ločna prevzeli v oskrbo spomenik padle partizanke.

Oktober nas je obiskala iranska mladinska delegacija, ki je bila gost mladine v TOZD Ločna

obisk iranske delegacije

Petčlanska delegacija socialistične mladine Irana, ki je na študijski turneji po Jugoslaviji, je bila dne 21. 10. 1975 gost mladinske organizacije TOZD Ločna. Zanimali so se predvsem za program dela te organizacije, kjer so zaposlene pretežno ženske, in za vključevanje mladih v samoupravljanje in druge dejavnosti. Presenečeni so bili, da se pri nas žena pojavlja popolnoma enakopravno na vseh področjih družbenega življenja.

Z obiskom so bili zelo zadovoljni, navdušeni nad našo organizacijo dela, visoko produktivnostjo itd. Naše izkušnje jim bodo zelo koristile pri njihovi gradnji socializma.

bomo podprli predlog?

Občinske družbenopolitične organizacije v novomeški občini so naslovile na javnost odprto pismo, v katerem se zavzemajo za odpravo razlikovanja pri obdaritvah otrok ob novem letu.

Trdno smo prepričani, da bo letos konec stare prakse, ki je večkrat vznemirjala duhove in še bolj poglobljala socialno razlikovanje. Otroci pri tem ne bodo prav nič prikrajšani, darila bodo pripravili za vseh 15.017 malčkov. Razlika bo le v tem, da bodo vsi dobili enaka darila in da bo potem konec razprav, kdo ima več in kdo manj.

V novomeški občini tečejo prizadevanja v tej smeri že vrsto let, vendar uspehi niso bili vedno najboljši. Morda bo letos res drugače, ker je treba računati tudi na stabilizacijska prizadevanja celotne družbe.

Kot je že navada, bo tudi letos glavno breme okoli praznovanja novega leta slonelo na ramah ljudi in organizacij, ki delajo z mladino. V mislih imamo Zvezo prijateljev mladine, vod-

stva vzgojnovarstvenih ustanov in šol. Glavna iniciativa je prepuščena Zvezi prijateljev mladine, ki bo s pomočjo vrtec, šol in drugih pripravila praznične prihode dedka Mraza in njegovega spremstva. Sprevod bo obiskal vsako krajevno skupnost in stanovanjsko sosesko, tako da bodo vsi otroci prišli na račun.

Za organizacijo prireditev in obdaritev je treba zbrati precej denarja. Organizatorji predvidevajo, da bo vsako darilo stalo 50 dinarjev, zato prosijo vodstva delovnih organizacij v novomeški občini, da prispevajo v skupni sklad po 40 dinarjev na zaposlenega iz sklada skupne porabe.

Stališča družbenopolitičnih organizacij je treba podpreti, saj to pomeni, da bodo vsi otroci v novomeški občini novo leto praznovali enotno v svojih otroških kolektivih in bodo obdarjeni z enakimi darili. Praznovanja in obdaritve bodo pripravile odgovorne organizacije in društva skupno s starši v krajevnih skupnostih in soseskah. Prepričani smo, da ne bo manjkalo dobrih zamisli, saj so tu neomejene možnosti.

Razmislimo o tej ideji in odločimo se na javnih tribunah!

šport in kultura v labodu

Ob praznovanju 30-letnice osvoboditve in 25-letnice samoupravljanja organizirajo športna društva in kulturne sekcije vseh TOZD vrsto tekmovanj, ki so se začela v mesecu oktobru in bodo trajala do zaključnega kviza 22. novembra, v katerem bodo prikazane dejavnosti po TOZD in razglasitev najboljših TOZD.

Vključene so naslednje športne panoge: ribiško tekmovanje – sodelujejo ekipe športnih ribičev iz vseh TOZD; gasilsko tekmovanje (organizator tekmovanja TOZD Libna); ženski rokomet (organizator TOZD Ločna); Strelstvo – ženske (organizator TOZD Delta); kviz znanja in pregled kulturne dejavnosti po TOZD.

Zaključna prireditev s kvizom bo 22. novembra v Novem mestu. Kviz znanja bo obsegal naslednje teme: zgodovinski mejniki NOB in socialistične graditve; poznavanje krajev Novo mesto, Krško, Ptuj; zgodovinska podjetja; samoupravljanje v podjetju; strokovno delo v proizvodnji.

Vsaka TOZD bo imela možnost na zaključni prireditvi prikazati najuspešnejše točke iz letoletnega kulturnega delovanja. TOZD, ki bo zbrala največ točk, bo prejela prehodni pokal in bo razglašena za zmagovalca.

IVAN KRANJC

Vedno več takih z našimi napisi vidimo na cesti. Vozite varno, Labodovci, vračajte se v svoje gnezdo . . .

Sodelavci, poslušajte!

Glavo imam tako kot sod. Nabutali so mi vanjo toliko stvari, da sam ne vem, kam sem vse to stlačil.

Kar pogledjte: poleg tega, da moram poznati vse mogoče akte ali pravilnike in sporazume, kakor jim pravimo, poslušam razprave, informacije, berem biltene in časopise, prebiram Pavliho, poslušam na javnih tribunah o gospodarjenju, odločam in tako dalje iz dneva v dan.

Saj to ni nič nevsakdanjega. Tako je življenje iz dneva v dan. Da, iz dneva v dan – vse do včeraj.

Včeraj, na našem sestanku, pa je počilo. Počilo tako, da je bilo veselje.

Meni, nesrečniku, je me^l referatom enega od „gl^l nih“ prekipelo. Nikoli se nisem oglasil, nikoli nergal, vedno sem kimal in govoril: „Ja, tako je prav, to je rešitev.“ Vidite, sodelavci, tako se govori.

In govorili so. O celodnevni šoli za otroke, pa bi skoraj lahko rekli, da je našim gospodarstvenikom in tistim nad njimi bolj potrebna; o pocenitvah, ali lepše rečeno o znižanju cen, ki so se bojda tako znižale, da obstaja resna nevarnost, da delavci kmalu ne bomo vedeli, kam z denarjem; o novem letališču v Mariboru, ki je baje precej zamegljeno in je vprašanje, če ne bodo na njem pristajali le papirnati avioni...

Poslušal sem, v meni pa je nastajal peklenški načrt.

Uprl se bom! Dovolj mi je vsega! Kdo hudiča, pa mislijo da sem? Kocka je padla. V mislih je nastajal uporniški govor, govor mojega življenja.

Da, tako jim bom povedal: „Tovarišice in tovariši! Delavci! Natočimo si čistega vina! Od mene zahtevajte, da razumem in odločam o vsem, kar sem danes slišal. Pa še več! Razumeti in podpirati moram integracije, vse na ljubo ureditvi razmer v naši grupaciji, delati moram z evropsko storilnostjo, dobivam pa konfekcijsko plačo z rahlo napako v krojenju (premajhen model)

ti in razumeti moram težave pri oskrbi s surovinami, razumeti moram, če ni vedno delo v naprej zagotovljeno, delati moram na starem stroju, ker je uvoz prepovedan.“

Zajel sem zrak, se prestopil z noge na nogo in nadaljeval: „In vse to še ni nič. Tovariši! Pri polni skledi se zbirajo krokarji, ne pri prazni. Daj za skupnosti, daj za most, daj za ceste, samo daj, daj, daj... Saj dam, če imam. Prav rad. Samo ne vse naenkrat, prijatelji! Počasi, saj bomo zadušili sami sebe.“

Name pa nihče ne pomisli, kaj? Nimam stanovanja, s plačo se komajda lahko pohvalim, za obnovo tovarne in strojev moram tudi dati, saj je vse to naše, in to ne samo za eno leto, do penziona, pa še za moje in vaše otroke.

Vidite, tudi na to moramo misliti, in to ne čisto nazadnje in s tistim, kar ostane!“

Tako sem se v sebi razvnel, da sem se že videl, kako mi ploskajo. Kako kričijo: „Tako je, to je beseda!“

V zanosu nisem mogel drugega, kot da sem dvignil roko.

„Prosim, tovariš, bi radi kaj povedali?“ sem zaslišal.

„A, jaz?“

„Da, vi. Saj imate dvignjeno roko, ali ne?“

Glej ga, hudiča, saj res, pa še moja je! Le kaj hudiča me je prijelo, da sem jo dvignil?

In naenkrat je postala tako težka, vedno težja.

„No, imate besedo,“ je oni trmasto nadaljeval. Da bi ga vrag!

Vstal sem, prav počasi, in v meni je gorelo, ušes pa že skorajda nisem čutil. Jezik je sabotiral in komaj sem izdaval: „Tovariš predsedujoči, ali bi lahko odprli okna zrak je tako težak...“

SRAJČKO

Igrivost kamere je pa res nevsakdanja! To pot je generalni krepko potegnili za nos predsednika delavskega sveta skupnih služb.

Ob letošnjem občinskem prazniku Ptujja so Ptujčani dobili kar dva pomembna objekta, ki bosta koristila tudi našemu kolektivu pri rekreaciji, in sicer: športno dvorano in letni bazen, ki zajema toplo zdravilno vodo.

*

OO sindikata TOZD Libna je organizirala 23. 8. 1975 izlet za svoje člane. Ogladali so si spo-

*

minski dom „Bratstva, borcev in mladine Jugoslavije“ ter spomenik Matije Gubca v Stubici. K prijetnemu vzdušju je prispevalo tudi lepo vreme. Vseh 65 udeležencev je bilo z izletom zelo zadovoljno.

— Rokometiške TOZD Ločna so zasedle odlično drugo mesto na rokometnem turnirju, ki je bil 26. X. 1975 v počastitev občinskega praznika Novo mesto.

*

— V soboto, 25. X. 1975, je bilo medtozdovsko tekmovanje ženskih športnih gasilskih enot. Izvedli so tridelni napad. Najboljše so bile gasilke TOZD Ločna, drugo mesto so zasedle gasilke TOZD Libna, na tretje mesto pa so se uvrstile gasilke iz TOZD Delta.

»lesena riba« ribičem libne

V nedeljo, 28. 9. 1975, je bilo I. tekmovanje v lovu rib s plovcem za prehodni pokal „lesena riba“. Tekmovanje je bilo na ribnikih Prilipe, last RD Brežice, ki je bila tudi organizator tekmovanja. Vsaka TOZD je sodelovala s petčlansko ekipo.

Doseženi so bili tile rezultati: EKIPNO: 1. TOZD LIBNA (1.252 točk), 2. TOZD LOČNA (1.074 točk), 3. TOZD DELTA (521 točk). POSAMEZNO: 1. Bratož Milan, TOZD LOČNA (484 točk), 2. Kostrevec Ivan, TOZD LIBNA (428 točk), 3. Golobič Jože, TOZD LIBNA (361 točk), 4. Gutman Milan, TOZD LOČNA (264 točk), 5. Rabič Jože, TOZD LIBNA (245 točk).

Prvouvrščena ekipa TOZD Libna iz Krškega bo prejela prehodni pokal „lesena riba“ na kvizu znanja 22. novembra.

IVAN KRANJC

labod

LABOD je glasilo delovne skupnosti Tovarne perila LABOD Novo mesto, izhaja vsako drugo sredo v mesecu v nakladi 2400 izvodov. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Milan Bratož. Tehnični urednik: Marjan Moškon. Stavek, filmi in prelom — ČZP Dolenjski list, tiska — KNJIGOTISK, Novo mesto